

YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI ÖĞRENCİ DİSİPLİN SORUŞTURMASI ESASLARI*

I. GENEL AÇIKLAMALAR

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 54. maddesinde öğrenci disiplin soruşturmasına ilişkin esaslar belirlenmiştir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 65. maddesinin a fıkrasının (9) bendine göre; "öğrencilerin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri ve disiplin kurullarının teşkili ve çalışması ile ilgili hususlar" Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Söz konusu yetkiye dayanılarak Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği çıkarılmıştır (RG. 13.1.985/18634). Yönetmelik; kanun, tüzük, yönetmelik ve yönergelerin öğrencilere yüklediği görevleri yükseköğretim kurumu içinde ve dışında yerine getirmeyen, uyulması gerekli hususlara uymayan, yasaklanan işleri yapan veya öğrencilik sıfat, şeref ve haysiyeti ile bağdaşmayan hal ve harekette bulunan öğrencilere verilecek disiplin cezalarını, usul ve teşkilatla ilgili hükümleri belirtmek amacıyla düzenlenmiştir (m. 1).

Yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretim gören öğrencilere ilişkin disiplin suçları, disiplin cezaları ve bu cezaları vermeye yetkili disiplin amirleri, disiplin kurulları ile disiplin soruşturması, disiplin cezalarına itiraz ve bu cezaları uygulama usul ve esaslar bu Yönetmelik'te gösterilmiştir (m. 2).

Ancak hemen belirtilmesi gerekir ki; düzenlemenin uygulamasında Danıştay içtihatları büyük ölçüde yol gösterici olmaktadır.

II. DİSİPLİN SUÇLARI VE CEZALARI

A. Genel Bilgiler

Yönetmelikte, önce disiplin cezaları gösterilmiş; daha sonra söz konusu disiplin cezalarını gerektiren fiiller belirtilerek disiplin suçları düzenlenmiştir.

Disiplin cezaları şunlardır (m. 5):

a) Uyarma: Öğrenciye, öğrencilik görevlerinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Kınama: Öğrenciye öğrencilik görevlerinde ve davranışlarında kusurlu sayıldığı yazı ile bildirilmesidir.

c) Yükseköğretim Kurumundan Bir Haftadan Bir Aya Kadar Uzaklaştırma: Öğrenciye, yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırıldığı yazı ile bildirilmesidir.

d) Yükseköğretim Kurumundan Bir veya İki Yarıyıl İçin Uzaklaştırma: Öğrenciye, yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl uzaklaştırıldığı yazı ile bildirilmesidir.

e) Yükseköğretim Kurumundan Çıkarılma: Öğrenciye, bir daha yükseköğretim kurumundan herhangi birine alınmamak üzere öğrencilikten çıkarıldığı yazı ile bildirilmesidir.

B. Disiplin Suçları

1. Uyarma Cezasını Gerektiren Fiiller

Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır (m. 6):

- Öğrencilik sıfatının gerektirdiği vakara yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,
- Kişilerle olan ilişkilerde, kaba ve saygısız davranmak, başkalarını rahatsız edecek biçimde bağırarak, şarkı söylemek, çalgı çalmak, gürültü etmek, çevresini temiz tutmamak,
- Yetkili mercilerce sorulan hususları haklı bir sebep olmadan zamanında cevaplandırmamak,

* Gazi Üniversitesi web sayfasından alınmıştır.

d) Toplantı ve törenlerde öğretim elemanlarına veya davetlilere ayrılan yerleri işgal etmek.

2. Kınama Cezasını Gerektiren Fiiller

Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır (m. 7):

a) Öğrencilik sıfatının gerektirdiği itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

b) Yükseköğretim kurumlarında duvarlara, demirbaş eşya üzerine yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek,

c) Yükseköğretim kurumu yetkililerince istenen bilgileri eksik veya yanlış bildirmek veya hiç bildirmemek,

d) Yükseköğretim kurumu yetkililerince tespit edilen yerler dışında ilan asmak,

e) Ders, seminer, uygulama, laboratuvar, atölye çalışması ve konferans gibi çalışmaların düzenini bozmak,

f) Yükseköğretim kurumunun ders, seminer, konferans ve uygulama faaliyetlerine içkili olarak katılmak,

g) Kumar oynamak veya oynatmak.

3. Yükseköğretim Kurumundan Bir Haftadan Bir Aya Kadar Uzaklaştırma Cezası Gerektiren Fiiller

Yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezası gerektiren fiil ve haller şunlardır (m. 8):

a) Öğrenme ve öğretme hürriyetini, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kısıtlamak; yükseköğretim kurumlarının sükun, huzur ve çalışma düzenini bozucu davranışlarda bulunmak,

b) Törenlerde, tören düzenini bozacak, tören programını ihlal edecek davranışlarda bulunmak,

c) Yükseköğretim kurumu içinde siyasi faaliyetlerde bulunmak,

d) Toplantı ve törenlerde öğretim elemanlarına veya davetlilere ayrılan yerlere uyarıya rağmen işgale devam etmek,

e) Disiplin kovuşturmalarının sağlıklı bir şekilde yürütülmesini engellemek,

f) Yükseköğretim kurumu içinde bildiri dağıtmak, afiş ve pankart asmak,

g) Yükseköğretim kurumundan aldığı kendine hak sağlayan bir belgeyi başkasına vererek kullandırmak veya aynı kurumdan alınan başkasına ait bir belgeyi kullanmak,

h) Yükseköğretim kurumundaki demirbaş eşyaya, kapı, duvar ve benzeri yerlere ahlak dışı yazılar yazmak, resim yapmak veya yapıştırmak,

i) Yükseköğretim kurumunca veya kurumun izniyle asılmış duyuruları, program ve benzerlerini koparmak, yırtmak, değiştirmek, karalamak veya kirletmek.

4. Yükseköğretim Kurumundan Bir Veya İki Yarıyıl İçin Uzaklaştırmayı Gerektiren Fiiller

Yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl için uzaklaştırmayı gerektiren fiil ve haller şunlardır (m. 9):

- a)** Yükseköğretim kurumu idarecileri ile öğretim elemanlarını ve diğer görevlileri tehdit etmek, onların şeref ve haysiyetlerine veya şahıslarına karşı sözlü veya yazılı olarak herhangi bir saldırıda bulunmak veya hareket etmek,
- b)** Tek başına veya toplu olarak, yükseköğretim kurumu idarecilerinin şahısları veya kararları aleyhine saldırgan nitelikte konuşmak, yayınlar yapmak, bunlar aleyhine öğrencileri kışkırtmak veya bu gibi fiillere teşebbüs etmek,
- c)** Siyasal ve ideolojik amaçlar dışında boykot, işgal, engelleme gibi eylemlere teşebbüs etmek veya yükseköğretim kurumunun hizmetlerini aksatacak davranışta bulunmak,
- d)** Dil, ırk, din ve mezhep açısından kutuplaşmalara yol açıcı faaliyetlerde bulunmak,
- e)** Kurum personeline ve öğrenci arkadaşlarına fiili tecavüzde bulunmak,
- f)** Yükseköğretim kurumundaki demirbaş eşyaya, kapı, duvar ve benzeri yerlere ideolojik veya siyasi amaç taşıyan yazılar yazmak; resim, amblem ve benzerlerini yapmak ve yapıştırmak,
- g)** Hırsızlık yapmak,
- h)** Yükseköğretim kurumunda alkollü içki içmek,
- i)** Yükseköğretim kurumlarının çalışmalarını sekteye uğratabilecek nitelikteki bir eyleme öğrencileri veya diğer kimseleri tahrik etmek,
- j)** Yükseköğretim kurumuna ait kapalı ve açık mahallerde yetkililerden izin almadan toplantılar düzenlemek veya bu tür toplantılara katılmak, öğrencileri temsil yetkisi olmadığı halde öğrenci temsilcisi sıfatını takınarak beyanatta bulunmak, toplantı veya törenlere katılmak,
- k)** Yükseköğretim kurumu binalarına girmeleri yasak olduğu halde, bu karara itaatsizlik etmek veya yetkili organlarca kapatılmış olan binalara girmek, zarar vermek veya tahrip etmek,
- l)** Yükseköğretim kurumlarında yasaklanmış her türlü yayını bulundurmamak; bunları çoğaltmak, dağıtmak,
- m)** Sınavlarda kopya yapmak veya yaptırmak veya bunlara teşebbüs etmek.

5. Yükseköğretim Kurumundan Çıkarma Cezasını Gerektiren Fiiller

Yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır (m. 10):

- a)** Görevlileri ve öğrencileri cebir ve şiddet kullanarak kurum dışına çıkartmak, görevin yapılmasına engel olmak veya öğrencileri bu tür davranışlara zorlamak,
- b)** Yükseköğretim kurumlarının ideolojik ve siyasi amaçlarla huzur, sükun ve çalışma düzenini bozmak veya boykot, işgal, engelleme, personelin işini yavaşlatma gibi eylemlere katılmak, bu amaçlara yönelik eylemleri tahrik etmek,
- c)** Yükseköğretim kurumlarında siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini bulundurmamak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurum binalarına veya binalardaki eşyalar üzerine yazmak, resimlemek, teşhir etmek, sözlü veya yazılı ideolojik propaganda yapmak,
- d)** Bir kimseyi veya grubu, tehditle suç sayılan bir eylemi düzenlemeye veya böyle bir eyleme katılmaya yahut yalan beyanda bulunmaya veya sahte delil göstermeye veya suçu yüklenmeye zorlamak,
- e)** Kanun dışı kuruluşlara üye olmak, bu kuruluşlar adına faaliyet yapmak veya yardımda bulunmak,
- f)** Uyuşturucu madde kullanmak, taşımak, bulundurmamak veya ticaretini yapmak,
- g)** Devletin şahsiyetine karşı işlenen cürümler sebebiyle cezalandırılmış olmak,
- h)** "6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanun"a muhalefet ederek, ateşli silahlarla, mermilerini ve bıçaklarla saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel olarak

yapılmış bulunan diğer aletleri, patlayıcı maddeleri taşımak, yükseköğretim kurumları içinde bulundurmak veya bu suçlardan mahkum olmak,

i) Yükseköğretim kurumu binalarında veya eklentilerinde izin almadan açık veya saklı dernek vs. kuruluşlar teşkil etmek,

j) Sınavlarda tehditle kopya yapmak, kopya yapan öğrencilerin dershaneden çıkarılmasına engel olmak, kendi yerine başkasını sınava sokmak veya başkasının yerine sınava girmek,

k) Disiplin kovuşturmasıyla ilgili işleri veya disiplin kurulunun çalışmasını zor kullanarak veya tehditle engellemek,

l) Irza tecavüz etmek,

m) Güvenlik kuvvetleri tarafından aranılan kişileri saklamak veya barındırmak,

n) Derslere veya sınavlara girilmesine, ders veya sınavların yapılmasına herhangi bir şekilde engel olmak, dersteki öğrencileri dışarıya çıkarmak, çıkmaya kışkırtıcı veya zorlayıcı davranışlarda bulunmak,

o) Bir kişiye veya bir gruba her ne sebeple olursa olsun işkence yapmak veya yaptırmak,

ö) Bayrak törenlerini engelleyici tutum ve davranışta bulunmak veya tören esnasında gereken saygıyı kasıtlı olarak göstermemek.

6. Benzer Nitelik Taşıyan Fiiller

Yukarıda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara da aynı türden disiplin cezaları verilir (m. 11).

Söz konusu hüküm, **suçta kanunilik ilkesi** ve bu ilkenin zorunlu bir sonucu olan **kıyas yasağı** ve **belirlilik ilkesini** ihlal etmektedir. Hangi fiillerin suç oluşturduğu, unsurları itibarı ile kanunda açıkça belirtilmelidir. Nitekim Anayasa Mahkemesi, disiplin suç ve cezalarını suçta ve cezada kanunilik ilkesinin güvence altına alındığı Anayasanın 38. maddesi kapsamında olduğunu belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi'ne göre; "*Yönetim, yasal belirleme ve dayanak olmadan herhangi bir davranışın yaptırım gerektirdiğini takdir edip kendi yetkisiyle kural koyamaz. Yönetimsel yaptırımlar, yönetimin karar ve işlemlerinin denetimi en zorunlu olanlarındandır. Suç ve cezalar anayasaya uygun olarak yasayla konulabilir. Yönetim kendiliğinden suç ve ceza yaratamaz... Kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi uyarınca bir hukuk devletinde, ceza yaptırımına bağlanan her eylemin tanımı yapılmalı suçlar kesin biçimde ortaya konmalıdır.*" (AYM, 19.4.1988, E. 1987/16, K. 1988/8, AMKD, sayı. 24, s. 109)

III. DİSİPLİN SORUŞTURMASI SÜRECİ

A. Genel Bilgiler

1. Ceza Kovuşturması İle Disiplin Soruşturmasının Bir arada Yürütülmesi

Aynı olaydan dolayı, öğrenci hakkında ceza kovuşturmasının başlamış olması, disiplin kovuşturmasını geciktirmez. Sanığın ceza kanuna göre mahkum olması veya olmaması disiplin cezasının uygulanmasına engel teşkil etmez (m. 19).

Disiplin suçu oluşturan bazı fiiller, aynı zamanda ceza yasalarında suç olarak tanımlanmış olabilirler. Böyle bir durumda ceza kovuşturması ve disiplin soruşturması birbirinden bağımsız olarak yapılacaktır. Öğrenciye hem disiplin cezasının hem de ceza yasalarında öngörülen adli cezaların verilmesi mümkün olabilecektir.

Uygulamada, aynı fiil hakkında verilen ceza mahkemesi kararının, disiplin cezasının verilmesinde göz önünde bulundurulacağı kabul edilmektedir. Danıştay'a göre; "... *disiplin suçu aynı zamanda ceza yasasına göre de suç niteliğinde ise ve ceza yargılaması sonucunda suçun unsurlarının oluşmaması ya da suçun o kişi tarafından işlenmediğinin saptanması gerekçesiyle ilgili beraat etmiş ise, bu beraat kararının disiplin cezası verilmesindeki bağlayıcılığı tartışmasızdır*" (Danıştay 10. D, 27.10.1987, E.1987/2015, K. 1987/1721, DD, sayı. 70-71, s. 550, Aynı yönde Danıştay 10. D, 30.5.1990, E. 1990/1731, K. 1990/1248, DD, sayı. 81, s. 349)

Buna göre; adli yargıda suçun sanık tarafından işlenmediği, suçun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle beraat kararı verilmiş ise, öğrenci hakkında disiplin cezası verilemeyecektir. Doktrinde, hukuka uygunluk nedenlerinin (meşru müdafaa, zorda kalma, kanun hükmünün yerine getirilmesi vs.) bulunmasından dolayı verilen beraat kararlarının da disiplin cezasının verilmesinde bağlayıcı olduğu kabul edilmektedir. Çünkü, hukuka uygunluk nedenleri tüm hukuk düzeni bakımından fiilin hukuka aykırılığını ortadan kaldırır.

Diğer taraftan, ceza mahkemesinin bazı kararları; disiplin cezası vermeye yetkili makamların takdir yetkisini ortadan kaldırmamaktadır. Genellikle, "şüpheden sanık yararlanır" ilkesi uyarınca verilen delil yetersizliğinden dolayı beraat kararlarının disiplin makamlarını bağlamayacağı kabul edilmektedir. Nitekim Danıştay'a göre; "*delil yetersizliği nedeniyle verilen bir beraat kararı disiplin cezası verilmesi konusunda mutlak anlamda bağlayıcı nitelikte değildir. Esasen ceza hukuku açısından da delil yetersizliği nedeniyle beraat kararı da tam aklanma niteliği taşımamaktadır. Bu nedenle, davacının delil yetersizliğinden beraat etmesi karşısında olayın, disiplin soruşturması sırasında toplanan deliller ve tanık ifadeleriyle irdelenmesi gerekmektedir.*" (Danıştay 10. D, 27.10.1987, E. 1987/2015, K. 1987/1721, DD, sayı. 70-71, s. 550)

Ceza kovuşturmasının zamanlaşımına uğraması, disiplin soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası verilmesine engel değildir. Bunun yanında, Danıştay; kamu davasının düşmesine karar verilmesi, ceza yargılaması sonunda verilen mahkumiyet hükmünün ertelenmiş (tecil) olması durumlarını, disiplin cezası vermeye engel bir sebep olarak görmemektedir. Bu gibi durumlarda, disiplin soruşturması kapsamında toplanan deliller değerlendirilerek disiplin cezası verilip verilmemesi konusunda bir karar verilecektir.

2. Gizlilik İlkesi

Soruşturmanın her safhasında "**gizlilik**" esastır. Yönetmelikte, gizlilik ilkesine istisna getirilmemiştir. Buna uymayanlar hakkında idari işlemlerle birlikte, duruma göre bu Yönetmeliğin veya "Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği"nin hükümleri uygulanır (m. 38)

3. Yer Değiştirmenin Etkisi

Öğrencinin, disiplin suçu işledikten sonra yükseköğretim kurumu içinde yer değiştirmesi veya yükseköğretim kurumunu değiştirmiş bulunması veya yükseköğretim kurumundan her ne sebeple olursa olsun ayrılmış olması, soruşturma açılmasına, devamına ve gerekli kararların alınmasına engel teşkil etmez (m. 18/f.2).

4. Zamanlaşımı

Bu Yönetmelik'te sayılan disiplin suçu niteliğindeki fiil ve halleri işleyen öğrenciler hakkında bu fiil ve hallerin işlendiğinin soruşturmaya yetkili amirlerce öğrenildiği tarihten itibaren:

a) Uyarı, kınama, yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezalarında **bir ay** içinde,

b) Yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl için uzaklaştırma ile yükseköğretim kurumundan çıkarma cezalarında **altı ay** içinde,

disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde, disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren, nihayet **iki yıl** içinde disiplin cezası verilmediği takdirde, ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar. Ancak, disiplin amir veya kurulu, bir adli yargı hükmüne ihtiyaç duyduğu hallerde; bu zamanaşımı süresi adli yargı hükmünün kesinleştiği günden itibaren başlar. Anılan ihtiyaç, yetkili disiplin amir veya kurulunun alacağı bir ara kararı ile tespit edilir (m. 34).

5. Yazışma Şekli

Tebliğat usulü Yönetmeliğin 35. maddesinde belirtilmiştir:

a) Disiplin kovuşturması dolayısıyla her türlü tebligat, öğrencinin yükseköğretim kurumuna kayıt esnasında bildirdiği adrese yazılı olarak yapılmak veya tebliğ varakası ilgili yükseköğretim kurumunda ilan edilmek suretiyle tamamlanmış sayılır.

b) Yükseköğretim kurumuna kaydolurken bildirdikleri adresi değiştirdikleri halde, bunu mensubu buldukları kurumlara kaydettirmemiş bulunan veya yanlış veya eksik adres vermiş olan öğrenciler, yükseköğretim kurumunda mevcut adreslerine tebligatın yapılmış olması halinde, kendilerine tebligat yapılmadığını iddia edemezler.

Kişilerle olan yazışmalar "iadeli taahhütlü" olarak yapılır. Evrakın elden verilmesi halinde, imzalı belge dosyasında saklanır. 35. maddedeki tebliğ şekli saklı kalmak üzere, diğer hususlarda 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır (m. 37).

B. Disiplin Suçunu Soruşturmaya Yetkili Amir

a) Fakülte öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı **dekan**,

b) Enstitü öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı **enstitü müdürü**,

c) Yüksekokul öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı **yüksekokul müdürü**,

d) Konservatuar öğrencilerinin işlemiş oldukları disiplin suçlarından dolayı **konservatuar müdürüdür**.

Soruşturma yaptırmaya yetkili amirler, soruşturmayı bizzat yapabileceği gibi soruşturmacı veya soruşturmacılar tayini suretiyle de yaptırabilirler (m. 13).

C. Disiplin Suçu İşlendiğinin Öğrenilmesi

Disiplin soruşturmasına, disiplin suçu teşkil eden fiilin disiplin soruşturması yapmaya yetkili amir tarafından öğrenilmesi üzerine başlanır. Disiplin suçu teşkil eden fiilin, çeşitli yollarla öğrenilmesi mümkündür:

a) Disiplin soruşturması yapmaya yetkili amir, disiplin suçu teşkil eden fiili bizzat öğrenmiş olabilir,

b) Fiilin işlenmesi sırasında yetkililer tarafından tutanak tanzim edilmiş olabilir (**ÖRNEK 1**),

c) Disiplin suçu işlendiğini tespit eden başka merci veya kişiler yahut disiplin suçu teşkil eden fiile maruz kalan kişiler; fiili, disiplin amirine bildirebilir.

d) Yapılan denetim ve incelemeler sonucunda disiplin suçu işlendiği öğrenilebilir.

e) Aynı fiil hakkında başlatılan adli soruşturma sonucunda öğrenilebilir.

D. Soruşturma Açma Kararı

Yönetmelikte "soruşturma açma kararı" verilmesinden söz edilmemektedir. Danıştay, soruşturma ile yetkili makamların disiplin suçunu öğrenerek harekete geçmesi ile soruşturmanın açılmış olduğu yönünde kararlar vermektedir: "*Soruşturma bilgi-belge toplayarak bir durumu aydınlatmak için yapılır. Disiplin soruşturması açılması ise yetkili kurulların harekete geçmesi, bu konuda çalışma yapması demektir. ...savunmanın alınmış olması, disiplin soruşturması açıldığı ve yapıldığını gösterir. ...davacının eylemi nedeniyle disiplin amirince savunması alınmakla disiplin soruşturması açıldığı anlaşılmaktadır.*" (Danıştay 8. D, 30.3.1992, E. 1991/1706, K. 1992/549, DBİM).

Buna göre; disiplin soruşturması açmakla yetkili makamların, yazılı bir "soruşturma açma kararı" vermeleri bakımından bir zorunluluk yoktur. Disiplin suçunun öğrenilmesi üzerine ilk soruşturma işleminin yapılması ile soruşturma da kendiliğinden açılmış olacaktır.

E. Soruşturma Emri (Soruşturma Onayı) Verilerek Soruşturmacı Tayin Edilmesi

Disiplin soruşturmasına olayın öğrenilmesini takip eden ilk mesai gününde başlanır. Soruşturma yapmaya yetkili amir, disiplin soruşturmasını bizzat yapılabileceği gibi, soruşturmacı tayin etmek suretiyle de yapabilir. Soruşturmanın; soruşturmacı tayini suretiyle yapılması halinde soruşturma emri geciktirilmeden soruşturmacıya bildirilir (**ÖRNEK 2**). Soruşturma, onay tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde sonuçlandırılır (m. 14/f.1).

Yönetmeliğe göre; yükseköğretim kurumlarında disiplin soruşturması soruşturma yetkisine sahip disiplin amiri tarafından bizzat yapılabileceği gibi, soruşturmacı tayin edilmek suretiyle de yapılabilir. Uyarma, kınama ve yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezaları, doğrudan doğruya disiplin suçunu soruşturmaya yetkili amirlerce verilmektedir. Ancak hemen belirtilmesi gerekir ki; disiplin soruşturmasının disiplin amiri tarafından bizzat yürütülmesi mümkün olmakla birlikte, soruşturmanın aynı zamanda disiplin cezası vermekle de yetkili olan disiplin amiri tarafından değil, ayrıca atanacak bir soruşturmacı tarafından yürütülüp sonuçlandırılması daha uygundur.

Disiplin cezalarının, idari işlem niteliğindedir. Disiplin cezalarının idari işlem niteliğini taşımasına rağmen, Danıştay, ceza hukukunda hakim olan birçok ilkeyi disiplin suç ve cezaları alanında da uygulamaktadır. Disiplin amirinin; hem disiplin soruşturmasını yürütmesi ve bu kapsamda delil toplaması hem de bu delilleri değerlendirerek disiplin cezası vermesi ceza usul hukukunda hakim olan "**çelişme ilkesi**" ne aykırıdır. Diğer taraftan, disiplin soruşturmasının bizzat disiplin amiri tarafından yürütülmesi halinde, ayrı bir disiplin soruşturması raporu düzenlenmesine gerek duyulmaması ihtimali vardır. Bu durum; disiplin işleminin yargısal denetiminin sağlıklı bir şekilde yapılmasını tehlikeye düşürdüğü gibi, disiplin amirinin objektif hareket edip etmediği konusunda şüphelere neden olacaktır.

Nitekim, Danıştay; verdiği bir kararda, disiplin soruşturmasıyla görevlendirilen kişinin, disiplin kurulunda yer alarak oy kullanamayacağını belirtmiştir: "*Disiplin kurulu kararlarının sağlıklı ve objektif olması, kararı veren kurul üyelerinin, olayı objektif değerlendirebilmeleriyle mümkündür. Bu itibarla, disiplin soruşturmasıyla görevlendirilen kişinin, delilleri toplayıp, ilgilinin savunmasını alıp, kendi kanaatini da bildirir şekilde hazırladığı soruşturma raporunun disiplin kuruluna intikalinden sonra, kurula katılarak oy kullanması disiplin hukukunda kabul edilmemektedir. Öte yandan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin "Görüşme Usulü" başlığını taşıyan 26. maddesinde, kurulun gerekli görürse soruşturmacıları da dinleyebileceği belirtilmek suretiyle esasen soruşturmacıların disiplin kurulunda bulunamayacakları zımnen kabul edilmiştir. Sonuç olarak, soruşturmacının disiplin kuruluna katılarak oy kullanması, bu disiplin kurulu tarafından verilen disiplin cezasını hukuken sakatlar.*" (Danıştay 8. D, 17.6.1999, E. 1997/3109, K. 1999/4030, DD, sayı. 102, s. 504). Bu karara göre, uyarma, kınama ve yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma

cezalarını gerektiren disiplin suçlarında, disiplin suçunu soruşturmaya yetkili amirin soruşturmayı, soruşturmacı tayin etmek suretiyle yapması yerinde olacaktır.

Disiplin soruşturması, soruşturmacı olarak tayin edilen kimsenin bu konuda resmi olarak görevlendirilmesi, yani soruşturma emri verilmesi ile başlar. Soruşturma emri, soruşturma onayı düzenlenmesi suretiyle verilir. Danıştay, usulüne uygun bir soruşturma emri verilmeden disiplin cezası verilmesini iptal nedeni teşkil eden bir usul sakatlığı saymaktadır: "*disiplin soruşturması yapan kişinin yetkili merciler tarafından bu iş için görevlendirilmiş olması gerekli bulunmaktadır.*" (Danıştay 10. D, 14.1.1985, E. 1984/492, K. 1985/10, DD., sayı. 60-61, s. 449)

Soruşturma emri; disiplin soruşturmasını yapmaya yetkili olan ve Yönetmeliğin 13. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen disiplin amirleri tarafından verilmelidir. Soruşturma emrini verme yetkisi, belirtilen disiplin amirlerine aittir. Soruşturma emrini veren disiplin amiri, soruşturmanın sınırlarını da belirlemelidir. Soruşturma yetkisine sahip disiplin amiri, vereceği soruşturma emrinde, soruşturmanın konusunu oluşturan "fiil"i ve kimin hakkında soruşturma yapılacağını açıkça belirtmelidir.

Soruşturma emrinde "fiil"in ne olduğu ve sınırları açıkça belirtilmelidir. Çünkü soruşturma sırasında soruşturma onayı verilen fiilden tamamen farklı bir suç olarak nitelendirilebilecek bir fiil ortaya çıktığında, yeniden soruşturma onayı alınması gerekir. Fiilin kim tarafından işlendiği henüz belli değil ise, yine soruşturma emri verilebilir. Ancak soruşturma sırasında fiilin kim tarafından işlendiğinin belirlenmesinden sonra soruşturmanın sürdürülebilmesi için, soruşturmacının, disiplin amirinden yazılı onay alması gerekir.

F. Soruşturma Kapsamında Yapılacak İşlemler Ve Soruşturmacının Yetkileri

Soruşturmacının veya soruşturma komisyonunun ilk olarak, yapacağı işlemlerle ilgili bir tutanak hazırlaması uygun olur (**ÖRNEK 3**).

Danıştay'ın da belirttiği üzere; "*disiplin suçlarıyla ilgili soruşturma yapılmasından amaç, olaylarla, kanıtların, suçun işleniş koşulları, oluş biçimi, sonuçları ve ilgililerin kişisel durumları göz önünde tutularak yansız bir biçimde incelenip değerlendirilmesi ve böylece cezalandırma yönünden sağlıklı bir sonuca ulaştırılmasıdır.*" (Danıştay 8. D, 25.10.1978, E. 1977/3246, K. 1978/6317, DD, sayı. 34-35, s. 382). Soruşturmanın amacı; disiplin suçu teşkil ettiği ileri sürülen fiil ve bu fiili işlediği iddia edilen kişi hakkında her türlü araştırmayı yaparak sorumluluğun belirlenmesidir.

İşte sorumluluğun belirlenmesi bakımından, soruşturmacı; tanık dinler, keşif yapabilir ve bilirkişiye başvurabileceği gibi bunları gerektiğinde istinabe sureti ile de yaptırabilir. Her soruşturma işlemi bir tutanakla tespit olunur. Tutanak; işlemin nerede ve ne zaman yapıldığı, işlemin mahiyeti, kimlerin katıldığı, ifade alınmış ise, soruları ve cevapları belirtecek şekilde düzenlenir ve soruşturmacı, katip ile ifade sahibi veya keşif sırasında hazır bulunduranlar veya belge sorumlularınca imzalanır. İstinabe talimatında tanığın kimliği, adresi ve benzeri açıklayıcı bilgiler iyice belirtilir. Tanığa usulüne uygun olarak yemin ettirilir ve yaptırılan yeminin şekli de yazılır (m. 15/f.1).

Tanığın ifadesi alınmadan önce, yemin ettirilmesi ve yeminin şeklinin de belirtilmesi gerekir. Buna karşılık öğrencinin ifadesi alınırken yemin ettirilmemelidir; aksi halde işlem sakatlanır.

Yükseköğretim kurumlarının bütün personeli, soruşturmacının istediği her türlü bilgi, dosya ve başka belgeleri hiçbir gecikmeye mahal bırakmaksızın vermeye ve istenecek yardımları yerine getirmeye mecburdurlar (m. 15/f.2).

1. Soruşturma Süresi Ve Ek Süre Talebi

Soruşturmanın soruşturmacı tayini suretiyle yapılması halinde, soruşturma emri gecikilmeksizin soruşturmacıya bildirilir. Soruşturmacı; soruşturmayı, kararın kendisine tebliğinden itibaren **15 gün** içerisinde bitirir. Bu süre içerisinde soruşturma bitirilemiyor ise soruşturmacı, gerekçeli olarak ek süre talebinde bulunur. Soruşturma emrini veren disiplin amiri uygun bulunduğu taktirde soruşturma süresini uzatabilir (m. 14) (**ÖRNEK 4**)

2. Öğrenciye Savunma İstem Yazısının Tebliği Ve Öğrencinin Savunmasının Alınması

Öğrencinin savunmasının alınmasında uyulacak usul Yönetmeliğin 16. maddesinde düzenlenmiştir:

a) Hakkında disiplin soruşturması açılan öğrenciye atfedilen suçun neden ibaret olduğu, savunmasını yapacağı tarihten en az üç gün önce yazılı olarak bildirilir. Bu yazıda; öğrenciden belirtilen gün, saat ve yerde, savunmasını yapmak üzere hazır bulunması istenilir. Tebligat yapılmasının mümkün olmadığı hallerde, öğrencinin savunmasını yapmak üzere soruşturmacıya başvurması hususu, mensubu bulunduğu kuruluşun belirli yerlerinde ilan olunur.

b) Öğrenciye yollanacak davetiyede; çağrıya özürsüz olduğu halde uymadığı veya özrünü zamanında bildirmediği takdirde, savunmadan vazgeçmiş sayılacağı ve diğer delillere dayanılmak suretiyle hakkında gerekli kararın verileceği kaydolunur.

c) Makbul sayılan bir özür bildiren veya mücbir sebep dolayısıyla davete uymadığı anlaşılan öğrenciye yeniden uygun bir süre verilir veya belirtilecek bir süre içinde yazılı savunmasını göndermesi istenir. Tutuklu öğrencilere savunmalarını yazılı olarak gönderebileceği duyurulur (**ÖRNEK 5**).

d) Her türlü tebligat işlerinde, bu Yönetmeliğin 35. ve 37. maddeleri hükümleri uygulanır. Tebligatın elden yapılması halinde tebellüğ belgesi dosyasında saklanır (**ÖRNEK 6**).

e) Soruşturma; öğrencinin kendini gereği gibi savunmasına imkan verecek şekilde yürütülür. Ancak savunma bahanesiyle soruşturmanın uzatılmasına imkan verilmez.

Savunma hakkı, disiplin hukukunda hakkında soruşturma başlatılan öğrenci açısından önemli bir teminattır. Savunma hakkı tanınmadan disiplin cezası verilmesi bir iptal nedenidir (Danıştay 3 D, 7.11.1983, E. 1982/2516, K. 1983/2568, DD, sayı. 54-55, s. 163). Savunma hakkının kullanılabilmesi için, disiplin suçu oluşturan fiilin ne olduğunun ve sınırlarının (yer, zaman, oluş biçimi vs.) ilgiliye bildirilmesi gerekir. Danıştay'a göre; "21.5.1986 Çarşamba günü saat 14.00'da Maliye Araştırma Merkezinde bulunmanız gerekmektedir." biçiminde yapılan tebligat, Yönetmeliğin 16. maddesine uygun değildir (Danıştay İDDGK, 20.10.1989, E. 1989/401, K. 1989/156, DD, sayı. 78-79, s.111-114).

Öğrenciye, savunmasını hazırlaması için, **üç günden az olmamak üzere süre** verilmesi gerekir. Öğrencinin bu süre içerisinde savunma yapmaması; sadece savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı anlamına gelip, disiplin suçu oluşturan fiili işlediğini ikrar ettiği anlamına gelmez. Öğrencinin savunma yapmayarak savunma hakkından vazgeçmiş olması, soruşturmacının soruşturma raporunda belirteceği kanaati yahut disiplin cezası vermeye yetkili makamın alacağı kararı olumsuz olarak etkilemez. Böyle bir durumda soruşturma sırasında toplanan diğer belge ve bilgilere göre değerlendirme yapılarak karar verilmesi gerekir.

Danıştay, savunma hakkının kullanılmasında, ilgilinin **savunma dokunulmazlığı**ndan (TCK m. 486) yararlanabileceğini kabul etmiştir (Danıştay 3 D, 12.5.1983, E. 1982/4144, K. 1983/1601, DD, sayı. 52-53, s. 175)

Öğrencinin, belirtilen yer, gün ve saatte savunmasını yapmak üzere hazır bulunması ve fakat sorulan sorulara veya bazı sorulara cevap vermek istememesi halinde, öğrenci cevap vermeye zorlanmamalıdır. Anayasa Mahkemesi; disiplin cezalarının, Anayasanın 38. maddesindeki suç ve cezalara ilişkin kurallara tabi olacağını belirtmiştir. Anayasanın 38. maddesinin 5. fıkrasına göre; "Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz." Sorulan sorulara cevap vermemesi, öğrencinin aleyhine değerlendirilemez. Nitekim, öğrenci için savunma yapmak bir hak olup, öğrencinin savunma yapmak için gelmek zorunda olmaması; sorulan sorulara cevap vermek istememesi halinde zorlanamayacağını da göstermektedir (**ÖRNEK 7**).

3. Tanığa İfade İstem Yazısının Tebliği Ve Tanığın İfadesinin Alınması

Soruşturmacı; varsa tanık dinleyebilir ve gerektiğinde bunu istinabe sureti ile de yaptırabilir. Davet edilen (**ÖRNEK 8**) tanığın ifadesinin alınması işlemi bir tutanakla tespit olunur (**ÖRNEK 9**). Tutanak; işlemin nerede ve ne zaman yapıldığı, işlemin mahiyeti, kimlerin katıldığı, ifade alınmış ise soruları ve cevapları belirtecek şekilde düzenlenir ve soruşturmacı, katip ile ifade sahibi tarafından imzalanır. İstinabe talimatında; tanığın kimliği, adresi ve benzeri açıklayıcı bilgiler iyice belirtilir. Tanığın ifadesi alınmadan önce, yemin ettirilmesi ve yeminin şeklinin de belirtilmesi gerekir (m.15/f.1).

4. İlgili Kurum Ve Kuruluşlardan Bilgi İstenmesi

Soruşturmacı; soruşturma sırasında gerekli gördüğü bilgi ve belgeleri yükseköğretim kurumlarından isteme yetkisine sahiptir. Yükseköğretim Kurumlarının bütün personeli disiplin soruşturmacılarının istedikleri her türlü bilgi, dosya ve başka belgeleri hiçbir gecikmeye mahal bırakmaksızın vermeye ve istenecek yardımları yerine getirmeye mecburdurlar(m. 15/f.2) (**ÖRNEK 10**).

5. Keşif Yapma

Soruşturmacı; gerekiyorsa keşif yapabilir. Keşif işlemi bir tutanakla tespit olunur. Tutanak; işlemin nerede ve ne zaman yapıldığı, işlemin mahiyeti, kimlerin katıldığı, keşif sırasında ifade alınmış ise soruları ve cevapları belirtecek şekilde düzenlenir ve soruşturmacı, katip ile ifade sahibi veya keşif sırasında hazır bulunduranlar veya belge sorumlularınca imzalanır (m.15/f.1).

6. Bilirkişi İncelemesi Yaptırma

Soruşturmacı; disiplin suçu teşkil eden fiilin soruşturulmasında çözümü özel ve teknik bilgiyi gerektiren konularda bilirkişi incelemesi yaptırabilir. Bilirkişi olarak görevlendirilen kişi veya kuruma gönderilecek yazıda, hangi konuda bilirkişi incelemesi talep edildiği açık bir şekilde belirtilmelidir (m. 15/f.1).

7. Soruşturma Raporu

Soruşturma sonuçlandığında bir rapor düzenlenir. Raporda;

- a) soruşturma onayı,
- b) soruşturmaya başlama tarihi,
- c) soruşturulanın kimliği,
- d) suç konuları,
- e) soruşturmanın safhaları,
- f) deliller,
- g) alınan savunmanın özeti
- h) her suç maddesi ayrı ayrı tahlil edilerek delillere göre suçun sabit olup olmadığı tartışılır,
- i) uygulanacak disiplin cezası teklif edilir.

Varsa belgelerin asıl veya suretleri bir dizi pusulasına bağlanarak rapora eklenir. Soruşturma raporu, dosya ile birlikte soruşturmayı açan mercie tevdi edilir (m. 17) (**ÖRNEK 11**).

8. Soruşturma Raporunun Disiplin Amirine Tevdi Edilmesi

Yönetmeliğin 17. maddesine göre; soruşturmacı, hazırladığı soruşturma raporunu, varsa belge asıl veya suretlerini bir dizi pusulasına bağlayarak gecikmeksizin soruşturma onayını vermiş olan disiplin amirine tevdi etmekle yükümlüdür (**ÖRNEK 12**). Yönetmeliğin 36. maddesine göre; disiplin soruşturma dosyaları, dizi pusulasıyla birlikte teslim edilir ve alınır. Dizi pusulasının altında teslim eden ve alanın imzaları bulunur (**ÖRNEK 13**).

Soruşturma tamamlandıktan sonra soruşturma dosyasının içeriğini göstermesi bakımından tüm belgeler "**dizi pusulası**" adı altında sıralanır ve dosyanın ilk sayfası olarak iliştilir.

9. Soruşturmanın Sonuçlandırılması

Yönetmeliğin 20. maddesine göre:

a) Soruşturma raporu ve dosyası fakültelerde dekan, enstitü, konservatuar ve yüksekokullarda müdür tarafından incelenerek ya doğrudan sonuçlandırılır veya yetkili disiplin kuruluna derhal verilir. Disiplin kurulu en geç üç gün içinde toplanarak gerekli incelemelere girer.

b) Soruşturma dosyasını inceleyen dekan, müdür veya disiplin kurulu, gerekli görürse noksan saydığı belirli soruşturma işlemlerinin tamamlanmasını aynı soruşturmacıdan veya disiplin kurulunun bir üyesinden isteyebilirler.

IV. SORUŞTURMA SÜRECİNDE ALINABİLECEK TEDBİR

Soruşturmacılar; zaruri gördükleri takdirde soruşturma süresince, hakkında soruşturma yapılan öğrencinin yükseköğretim kurumu binalarına girmesinin yasaklanması hususunda karar verilmesini disiplin soruşturmasını yaptırmaya yetkili merciden isteyebilirler (**ÖRNEK 14**). Yetkili merciin kararı uygulanır (m. 18).

Danıştay'a göre; *soruşturma süresince sanık öğrencilerin yükseköğretim kurumu binalarına girmelerinin yasaklanması yolunda alınan karar, soruşturmanın sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için başvuru geçici bir tedbir niteliğinde olup, soruşturma bittikten sonra da uzatılarak kamu davası süresince devam ettirilmesi Yönetmeliğin 18. maddesine aykırıdır* (Danıştay 8. D, 21.10.1987, E. 1987/666, K. 1987/423, DD, sayı. 70-71, s.407-409).

V. DİSİPLİN CEZASININ VERİLMESİ

A. Disiplin Cezası Vermeye Yetkili Amir Ve Kurullar

Yönetmeliğin 20. maddesine göre;

a) Uyarı, kınama ve yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezaları doğrudan doğruya **ilgili fakülte dekanı, enstitü, konservatuar veya yüksekokul müdürünce**,

b) Yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl için uzaklaştırma cezası ile yükseköğretim kurumundan çıkarma cezaları, **yetkili disiplin kurullarınca**, verilir.

Fakülte, enstitü, konservatuar ve yüksekokul yönetim kurulları aynı zamanda kendi kurumlarının disiplin kurulu görevini de yapar.

B. Disiplin Kurulu Ve Karar Verme Usulü

1. Kurulun Toplanması

Disiplin kurulu; başkanın çağrısı üzerine belirlenecek yer, gün ve saatte toplanır (m. 22). Toplantı gündeminin hazırlanması, ilgililere duyurulması, kurul çalışmalarının düzenli yürütülmesi, başkan tarafından sağlanır (m. 23).

2. Toplantı Nisabı

Disiplin kurulu olarak yönetim kurulunun toplantı nisabı, kurul üye tam sayısının yarıdan fazlasıdır (m. 24)

3. Raportörlük

Kurullarda raportörlük görevi, başkanın görevlendireceği üye tarafından yürütülür. Raportör üye, havale edilecek dosyanın incelenmesini en geç iki gün içinde tamamlar ve hazırlayacağı raporu başkana sunar (m. 25)

4. Görüşme Usulü

Kurulda; raportörün açıklamaları dinlendikten sonra işin görüşülmesine geçilir. Kurul gerek görürse soruşturmacıları da dinleyebilir. Konunun aydınlandığı ve görüşmelerin yeterliliği sonucuna varıldığında oylama yapılır ve karar başkan tarafından açıklanır (m. 26).

5. Oylama

Disiplin kurullarında her üye oyunu kabul veya red yoluyla vermekle görevlidir. Çekimser oy kullanılmaz. Kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde, başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Karar özeti üyeler tarafından imzalanan bir tutanakla saptanır (m. 27).

Danıştay, verdiği bir kararda **disiplin soruşturmasıyla görevlendirilen kişinin, disiplin kurulunda yer alarak oy kullanamayacağını** belirtmiştir: "*Disiplin kurulu kararlarının sağlıklı ve objektif olması, kararı veren kurul üyelerinin, olayı objektif değerlendirebilmeleriyle mümkündür. Bu itibarla, disiplin soruşturmasıyla görevlendirilen kişinin, delilleri toplayıp, ilgilinin savunmasını alıp, kendi kanaatini da bildirir şekilde hazırladığı soruşturma raporunun disiplin kuruluna intikalinden sonra, kurula katılarak oy kullanması disiplin hukukunda kabul edilmemektedir. Öte yandan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin "Görüşme Usulü" başlığını taşıyan 26. maddesinde, kurulun gerekli görürse soruşturmacıları da dinleyebileceği belirtilmek suretiyle esasen soruşturmacıların disiplin kurulunda bulunamayacakları zımnen kabul edilmiştir. Sonuç olarak, soruşturmacının disiplin kuruluna katılarak oy kullanması, bu disiplin kurulu tarafından verilen disiplin cezasını hukuken sakatlar.*" (Danıştay 8. D, 17.6.1999, E. 1997/3109, K. 1999/4030, DD, sayı. 102, s.504)

6. Karar

Disiplin cezası vermeye yetkili amir veya Disiplin Kurulu; soruşturma raporunda önerilen cezayı kabul edip etmemeye yetkilidir. Gerekçelerini göstermek kayıt ve şartıyla lehe veya aleyhe başka bir disiplin cezası da verebilir (m. 28).

a) Karar Süresi

Disiplin cezası vermeye yetkili amirler; uyarma, kınama, yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezalarına, soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren en geç 10 gün içinde karar vermek zorundadırlar. Diğer disiplin cezalarının verilmesini gerektiren hallerde, dosya derhal Disiplin Kuruluna havale edilir. Disiplin Kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren en geç 10 gün içinde karar vermek zorundadır (m. 29).

b) Karar Verilirken Dikkate Alınacak Hususlar

Disiplin cezası verilirken şu hususlar dikkate alınmalıdır (m. 30):

aa) Disiplin cezalarını vermeye yetkili amirler ile disiplin kurulları; bu cezalardan birini tayin ve takdir ederken, disiplin suçunu oluşturan fiil ve hareketlerin ağırlığını, sanık öğrencinin hangi maksatla hareket ettiğini ve amacını, daha önce bir disiplin cezası alıp almadığını, davranış, tavır ve hareketlerini, işlediği fiil ve yaptığı hareket dolayısıyla nedamet (pişmanlık) duyup duymadığını dikkate alırlar.

bb) Başka yükseköğretim kurumu öğrencileri ile birlikte, kendi yükseköğretim kurumunda disiplin suçu işlenmesi halinde bir üst derece disiplin cezası verilir.

cc) Toplu olarak işlenen disiplin suçlarında, suçluların münferiden tespit edilemediği hallerde, topluluğu oluşturan öğrencilerin her birine yetkili amir veya kurullarca uygun görülecek cezalar verilir.

Disiplin soruşturmasına konu olan fiilin, öğrenci tarafından işlendiği **kesin olarak** kanıtlanamıyorsa, öğrenci hakkında disiplin cezası verilemez (**süpheden sanık yararlanır**). Nitekim Danıştay'a göre; "...üstüne atılı disiplin suçunu işlediği hiçbir şüpheye yer vermeyecek biçimde kesin olarak ortaya konmadan, çelişkili ifadeler dayanak alınarak davacının...cezası ile cezalandırılması yolundaki dava konusu işlemde hukuki isabet görülmemiştir." (Danıştay 10. D, 27.10.1987, E. 1987/2015, K. 1987/1721, DD, sayı. 70-71, s. 550)

Disiplin cezası verilirken, aynı zamanda Anayasal bir ilke olan ve Yönetmeliğin 30. maddesinin (a) bendinde de ifade edilen "**ölçülülük**" ilkesi dikkate alınmalı; disiplin cezası, fiilin ağırlığı ile orantılı olmalıdır. Nitekim Danıştay'a göre; "takdir edilen disiplin cezası ile, ilgilinin eylemi arasında adil bir denge bulunması ilkesi disiplin hukukunun temel ilkelerindedir. Bu denge kurulurken, olayın oluş biçimi, ilgilinin suç kastının bulunup bulunmadığı, irade dışı etkenlerin eylemin meydana gelmesine etkisi gibi hususların göz önünde bulundurulması gerekmektedir." (Danıştay 8. D, 11.12.1997, E. 1995/3680, K. 1997/3928, DD, sayı. 96, s. 408; Aynı yönde Danıştay 8. D, 12.10.1998, E. 1998/4988, K. 1998/3015, DD, sayı. 99, s. 380)

Yönetmeliğin 30. maddesinin (a) bendine göre; disiplin cezalarını vermeye yetkili amirler ile disiplin kurulları; bu cezalardan birini tayin ve takdir ederken, disiplin suçunu oluşturan fiil ve hareketlerin ağırlığını, sanık öğrencinin hangi maksatla hareket ettiğini ve amacını, daha önce bir disiplin cezası alıp almadığını, davranış, tavır ve hareketlerini, işlediği fiil ve yaptığı hareket dolayısıyla nedamet duyup duymadığını dikkate alırlar. Danıştay'a göre; Yönetmelikte yer alan bu düzenleme, "öğrencinin olumlu halinin ve geçmişte hiç ceza almamış olmasının, ceza tayininde dikkate alınarak eylemin karşılığı olan cezanın bir alt cezası olan ceza ile cezalandırılmasını öngörmektedir. Fakülte yönetim kurulunca da disiplin cezası verilirken öğrencinin daha önce hiç ceza almamış olması hali de dikkate alındığı halde bir alt ceza uygulamasına gidilmeyerek cezanın alt sınırı verilmiştir. Oysa disiplin

hukukunda bir alt ceza uygulamasının anlamı, eylemin karşılığı olan cezanın alt sınırı değil bir alt ceza türüdür.”(Danıştay 8. D, 5.3.1998, E. 1996/1016, K. 1998/810, DD, sayı. 97, s. 537)

Aynı fiilin, Yönetmeliğin disiplin suçunu düzenleyen birden fazla hükmünü ihlal etmesi halinde **(fikri içtima)**, cezalandırmanın nasıl yapılacağı konusunda Yönetmelikte bir hüküm bulunmamaktadır. Danıştay'a göre; *fikri içtima kuralı, disiplin cezaları bakımından da uygulanabilir. Böyle bir durumda fail hakkında, en ağır disiplin cezasını gerektiren hüküm uygulanacaktır* (Danıştay 10. D, 18.2.1985, E. 1984/399, K. 1985/244, DD, sayı. 81, s. 352)

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin öğrencilik süresince yeniden işlenmesi halinde **(tekerrür)** bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil ve haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında da bir derece ağır ceza verilir (m. 12)

Yönetmeliğin 30. maddesinin (b) bendinde, öğrencinin, başka yükseköğretim kurumu öğrencileri ile birlikte kendi yükseköğretim kurumunda disiplin suçu işlenmesi, **ağırlatıcı neden** sayılmış ve bir üst derece disiplin cezası verileceği öngörülmüştür.

Danıştay, **“haksız tahrik”**in disiplin cezaları bakımından da uygulanacağını kabul etmiştir (Danıştay 10. D., E. 1990/1103, K. 1990/2547, DD., Yıl. 22, 1992/82-83, s. 982)

Disiplin cezasının verilmesine ilişkin kararda, **karara karşı başvurulabilecek yollar gösterilmelidir.** Anayasa'ya göre; “devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” (Anayasa m. 40/f.2)

c) Öğrenciye Yeniden Savunma Hakkı Verilip Verilemeyeceği Sorunu

Yönetmeliğin ilk şeklinde yer alan 20. maddenin (c) bendi, 25.11.1989 tarih ve 20353 sayılı RG'de yayımlanan bir Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır. Yönetmeliğin 20. maddesinin yapılan değişiklikle kaldırılan (c) bendinde; soruşturmanın sonuçlandırılması üzerine dekan, müdür veya disiplin kurulunun, disiplin cezası vermeden önce sanık öğrencinin yeniden savunmasını alacağı ve bu taktirde 16. maddedeki esaslara uyulacağı hüküm altına alınmış idi.

Danıştay da, Yönetmeliğin 20. maddesinin (c) bendi yürürlükten kaldırılmadan önce vermiş olduğu bir kararda, öğrencinin soruşturmacı tarafından alınan savunmasını “sorgu” olarak nitelendirmiş ve öğrencinin disiplin cezası verilmeden önce yeniden savunmasının alınmamasını hukuka aykırı bulmuştur: *“Fakülte sekreterliğinin 9.5.1986 günlü yazısı ile davacıya “21.5.1986 Çarşamba günü saat 14.00’da Maliye Araştırma Merkezinde bulunmanız gerekmektedir.” biçiminde yapılan tebliğat, Yönetmeliğin 16 ncı maddesine uygun olmadığı gibi, idarece “savunma” olarak nitelendirilip, işleme dayanak yapılan belgenin de bir sorgu tutanağı olduğu anlaşılmakta, ayrıca davacının 20 inci madde uyarınca da savunmasının alınmadığı görülmektedir. Açıklanan nedenlerle, biçimsel kurallara uyulmadığı gerekçesiyle işlemin iptaline dair kararında ısrar eden ... İdare Mahkemesinin ... kararı mevzuata uygun (dur).”* (Danıştay İDDGK, 20.10.1989, E. 1989/401, K. 1989/156, DD, sayı. 78-79, s.111-114)

Yönetmeliğin 20. maddesinin (c) bendi yürürlükten kaldırıldığına göre; disiplin cezası vermeye yetkili amir ve disiplin kurulunun, disiplin cezası vermeden önce öğrencinin yeniden savunmasını almaları konusunda bir yükümlülüğü yoktur.

7. Kararın Tebliği

Disiplin soruşturması sonunda verilen ceza, soruşturma yaptırmaya yetkili amir tarafından:

- a)** Hakkında disiplin soruşturması yapılan öğrenciye,
- b)** Öğrencinin ana veya babası, yoklukları halinde, öğrencinin göstermiş bulunduğu en yakın aile mensubuna,
- c)** Ceza alan öğrenciye burs veya kredi veren kamusal veya özel kuruluş veya kişilere,

- d)** Yükseköğretim Kuruluna,
- e)** Üniversiteden çıkarma cezası verildiği takdirde, yukarıdakilere ilaveten:
 - aa)** Bütün yükseköğretim kurumlarına,
 - bb)** Emniyet makamlarına,
 - cc)** İlgili askerlik şubelerine,
 - dd)** Yükseköğretim Kuruluna (ÖSYM Başkanlığına) yazılı olarak bildirilir.

Disiplin cezaları; gerekirse ilgili yükseköğretim kurumunda veya bunlara bağlı kuruluşlarda, ilan yoluyla da tebliğ edilebilir (m. 31).

C. Disiplin Cezasının Uygulanması

Yetkili amir veya disiplin kurulu kararlarında, disiplin cezasının hangi tarihten itibaren uygulanacağı konusunda bir açıklık yoksa, disiplin cezası verildiği tarihten itibaren uygulanır. Bir başka ifadeyle, kararda aksi belirtilmedikçe, disiplin cezası, buna ilişkin kararın verildiği tarihten itibaren uygulanır (m. 32).

VI. DİSİPLİN CEZASINA KARŞI BAŞVURU YOLLARI

Yönetmeliğin 33. maddesine göre; "Disiplin amirlerince verilen uyarma ve kınama cezaları ile bir haftadan bir aya kadar veya disiplin kurullarınca kararlaştırılan bir veya iki yarıyıl için yükseköğretim kurumundan uzaklaştırma cezalarına karşı herhangi bir üst idari mercie itiraz edilemez. Bu Yönetmelik'te yer alan cezalara karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

Disiplin kurulları tarafından verilen yükseköğretim kurumundan çıkarma kararına karşı 15 gün içinde üniversite yönetim kuruluna itiraz edilebilir."

Buna göre; ilgilinin, hakkında verilen disiplin cezasına karşı başvurabileceği iki kanun yolu vardır: İtiraz ve idari yargı yolu.

Disiplin cezasının verilmesine ilişkin kararda, karara karşı başvurulabilecek yollar gösterilmelidir. Anayasa'ya göre; "devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." (Anayasa m. 40/f.2)

A. İtiraz

1. Genel Bilgiler

Yönetmeliğin 33. maddesinde itiraz edilebilecek ve itiraz edilemeyecek disiplin cezası kararları ayrı ayrı gösterilmiştir.

Disiplin amirlerince verilen uyarma ve kınama cezaları ile bir haftadan bir aya kadar veya disiplin kurullarınca kararlaştırılan bir veya iki yarıyıl için yükseköğretim kurumundan uzaklaştırma cezalarına karşı herhangi bir üst idari mercie itiraz edilemez (m. 33/f.1). Buna karşılık disiplin kurulları tarafından verilen yükseköğretim kurumundan çıkarma kararına karşı 15 gün içinde üniversite yönetim kuruluna itiraz edilebilir (m. 33/f.2).

Buna göre; Yönetmelikte öngörülen disiplin cezalarından sadece yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasına karşı itiraz yolu açıktır. Bunun dışında kalan disiplin cezalarına karşı itiraz imkanı yoktur.

2. İtirazın Yapılacağı Mercii

Yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasına karşı, üniversite yönetim kuruluna itiraz edilebilir (m. 33/f.2)

3. İtiraz Süresi

İtiraz süresi 15 gündür (m. 33/f.2). Yönetmelikte 15 günlük sürenin hangi andan itibaren işlemeye başlayacağı konusunda bir açıklık bulunmamaktadır. 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanarak, 15 günlük sürenin, kararın ilgiliye tebliğini izleyen günden itibaren işlemeye başlayacağı kabul edilir.

4. İtiraz Üzerine Yapılacak İşlem

İtiraz halinde, itiraz mercii olan üniversite yönetim kurulu; kararı inceleyerek, verilen cezayı aynen kabul veya reddeder. Red halinde, Disiplin Kurulu veya yetkili disiplin amiri red gerekçesini göz önünde bulundurarak, itirazı karara bağlar. Üniversite yönetim kurulunca alınan ve öğrenci aleyhine sonuçlanan karara karşı idari yargı yolu açıktır (m. 33/f. 3-5).

B. İdari Yargı Yolu

Yönetmeliğin 33. maddesinin 1. fıkrasına göre; "bu Yönetmelik'te yer alan cezalara karşı idari yargı yoluna başvurulabilir."

Bunun dışında yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasına karşı, üniversite yönetim kuruluna itiraz edilmesi halinde üniversite yönetim kurulunca alınan ve öğrencinin aleyhine sonuçlanan kararlara karşı idari yargı yolu açıktır (m. 33/f. son).

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 7/1. maddesine göre; ilgili, hakkında verilen disiplin cezasına karşı, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 60 gün içinde idari yargıda dava açma hakkına sahiptir.

Yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasına karşı idari yargı yoluna başvurmadan önce işleme itiraz edilmesi halinde ve isteğin reddedilmesi halinde, dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır (2577 sayılı İYUK m. 11). Dolayısıyla yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasına itiraz edilmesi, idari yargı yoluna başvurma süresini durduran bir nedendir.

Danıştay; **aleyhe değiştirme yasağı**nı, idari yargı yolu için de uygulamaktadır (Danıştay 10. D, 19.12.1990, E. 1990/905, K. 1990/3076, DD, sayı. 82-83, s. 976).

Disiplin cezasına karşı açılan idari davanın, red kararı ile sonuçlanması durumunda, yeni bir hukuki durum ortaya çıkmaz. Çünkü, disiplin cezalarına ilişkin kararlar, verildiği anda hüküm ifade eder ve derhal uygulanır. Dolayısıyla davanın reddedilmesi halinde yeniden işlem yapılmasına gerek yoktur. Dava sonunda disiplin cezası verilmesi kararının iptal edilmesi halinde, işlem tesis edildiği andan itibaren geriye etkili şekilde ortadan kalkmış sayılır. Bunun üzerine, disiplin cezasına ilişkin olarak öğrencinin sicilinde yer alan kayıtlar çıkarılır; disiplin cezasının öğrenci bakımından doğurduğu diğer sonuçlar da kaldırılır.

VII. KISA HATIRLATMALAR

Disiplin Amiri disiplin suçu hakkında bizzat veya bilvasita bilgi sahibi olduğunda soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi, soruşturmacı vasıtasıyla da yaptırabilir.

Rektör, bütün üniversitenin,

Dekan, bütün fakültenin,

Yüksekokul Müdürü, bütün yüksekokulun,

Enstitü Müdürü, bütün enstitünün disiplin amiridir.

Bu disiplin amirleri resen disiplin soruşturması açabilir ve açtırabilirler.

Soruşturmacının disiplin kurullarına katılması ve oy kullanması yönetmeliğe aykırı olduğundan soruşturmacının disiplin kurulları (yönetim kurulları) dışından atanması uygun olacaktır.

Soruşturmacılar sanık ile denk veya daha üst unvana sahip olmalıdırlar.

Rektörün açtığı veya açtırdığı soruşturma olayında diğer disiplin amirleri ayrıca soruşturma açamaz ve açtıramazlar.

Disiplin soruşturmasına derhal başlanmalıdır.

Her soruşturma işlemi bir tutanak ile tespit edilir. Tutanakta işlemin nerede ve ne zaman yapıldığı, işlemin mahiyeti, kimlerin katıldığı, ifade alınmış ise soruları ve cevapları belirtecek şekilde düzenlenir, soruşturmacı, katip, ifadesi alınan veya keşif esnasında hazır bulunanlar tarafından imzalanır.

Soruşturmacı her türlü delilden faydalanabilir. Tanık dinleyebilir, olay yerini inceleyebilir, bilirkişiye başvurabilir ve gerekirse bunları istinabe sureti ile de yaptırabilir.

Soruşturmacı öğrenci soruşturmasını **15 gün** içerisinde tamamlamalıdır.

Soruşturma süresinde bitirilemeyecek ise, soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir.

Disiplin amirince ek süre verilmesi halinde, durum bir üst disiplin amirine bilgi olarak sunulur.

Disiplin ve ceza soruşturmaları birbirinden bağımsızdır.

Değişik dereceli kimselerin bir arada suç işlemesi halinde soruşturma usulü ve görevli disiplin kurulu üst dereceli sanığa göre tayin edilir.

Disiplin Kurullarının toplantı nisabı üye tam sayısının yarısından fazlasıdır.

Kurullarda raportörlük görevi başkanın görevlendireceği üye tarafından yürütülür ve raportörün açıklamalarında sonra işin görüşülmesine geçilir.

Kurul gerek görürse soruşturmacıları da dinleyebilir. Fakat soruşturmayı yürüten kişi veya kişiler hiçbir şekilde oy kullanamazlar.

Oylama sonunda karar başkan tarafından açıklanır.

Disiplin Kurullarında her üye oyunu kabul veya red yoluyla vermekle görevlidir, çekimser oy kullanılamaz.

Kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

Disiplin Kurulu Başkanı oyunu en son kullanır ve oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

Karar özeti üyelerce imzalanan bir tutanakla tespit edilir.

Disiplin Kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddedebilir. Red halinde atamaya yetkili amirler başka bir disiplin cezası vermekte serbesttirler.

Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhal uygulanır. Aylıktan kesme cezası cezanın verilmiş tarihini takip eden aybaşında uygulanır.

Verilen disiplin cezası sıralı disiplin amirlerine, Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası bütün Üniversite Rektörlüklerine, kamu görevinden çıkarma cezası ise ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Disiplin Amirleri ve Disiplin Kurulları tarafından verilen disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazlarda süre, Yönetmeliğin 48.maddesine göre kararın ilgiliye tebliğinden itibaren yedi gündür.

İtiraz üzerine itiraz mercileri kararlarını 30 gün içerisinde vermek zorundadırlar.

İtiraz mercileri kararı gözden geçirerek verilen cezayı aynen kabul edebilecekleri gibi, cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilirler.

Disiplin cezalarının hangi fiil ve haller için verileceği Disiplin Yönetmeliğinde gösterilmiştir. Bu fiil ve hallere nitelik ve ağırlık itibarıyla benzer fiillerde bulunanlara da aynı türden disiplin cezaları verilir.

Disiplin cezası önerilirken veya verilirken geçmiş hizmetleri sırasında çalışmalarını olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan yönetici ve öğretim elemanları ile memurlar ve diğer personel için verilecek cezalarda ,bir derece hafif olanının uygulanabilir. Bu durumda bir derece hafif ceza önerilmesinin sebebinin raporun inceleme ve değerlendirme bölümünde tartışılması ve sonuç kısmında teklif edilmesi gerekmektedir.

Aynı olaydan dolayı ilgililer hakkında ceza soruşturmasına başlanmış olması disiplin soruşturmasını geciktirmeyeceği gibi, sanığın Ceza Kanununa göre mahkum olması veya olmaması halleri de ayrıca disiplin cezasının uygulanmasına engel olmaz.

VIII. TUTANAK ÖRNEKLERİ

(ÖRNEK 1)

KOPYA TUTANAĞI

... Fakültesi 2. kat 23 nolu sınıfta 11. 11. 2003 tarihinde saat 11.00 da başlatılan "Türkçe" dersi vize sınavı sırasında duvar kenarı önden üçüncü sırada oturan 000033 numaralı öğrenci (A)'nın sıra altındaki kitaptan yararlanarak kopya yaptığı (veya yapmaya teşebbüs ettiği) saat 11. 12 de tespit edilerek, öğrencinin yararlandığı kitap ve cevap kağıdına el konulmuş, öğrencinin yoklama listesine imza atması sağlanmış ve öğrenci sınıftan çıkarılarak iş bu tutanak tutulmuştur.

Tutanağın tutulduğu:

Saat: 11.25 tarih: 11. 11. 2003 yer: ... Fakültesi 2. kat 23.nolu sınıf

Ekler:

Öğrenci cevap kağıdı 2 sayfa

Kopya aracı (bir adet kitap)

Gözetmen

(imza)

Gözetmen

(imza)

Gözetmen

(imza)

Uyarı: Altı çizili yerler birbirleriyle aynı olmalıdır.

(ÖRNEK 1)

... ÜNİVERSİTESİ ...FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA

.....

... günü, saat ...'da ... yerde yapılan ... sınavında, ... numaralı ... isimli öğrencinin ... suretiyle kopya çektiği tespit edilmiş ve hakkında tutanak düzenlenmiştir. Buna ilişkin tutanak (ve kopya) ektedir.

Bilgilerinize arz ederiz. (tarih)

.....
Gözetmen

.....
Gözetmen

EK: 1 adet kopya (kitap vs.)

1 adet öğrenci cevap kağıdı

(ÖRNEK 2)

DİSİPLİN SORUŞTURMASI EMRİ

(Soruşturmacı tayin edilecek ise)

Sayın : ...

Rektörlüğümüzde görevli olan hakkında, fiil ve hallerinden dolayı Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği uyarınca disiplin soruşturması açılmasına karar verilmiştir.

Söz konusu soruşturmayı yapacak soruşturma komisyonunda görevlendirilmiş bulunmaktasınız. (veya) Söz konusu soruşturmayı soruşturmacı olarak yürütmekle görevlendirilmiş bulunmaktasınız.

Bilgilerinizi rica ederim.

REKTÖR

EK : Dosya

(ÖRNEK 2)

TC
..... ÜNİVERSİTESİ ... DEKANLIĞI

Yer / Tarih

İlgi ve Sayı

Sayın (Soruşturmacı),

... günü, saat ...'da ... yerde yapılan ... sınavında, ... numaralı ... isimli öğrencinin kopya çektiği ... isimli sınav gözetmenleri tarafından düzenlenen ve teslim edilen ... tarihli dilekçe ve eki tutanakla tespit edilmiştir. Buna ilişkin dilekçe ve tutanak ektedir.

İsim ve numarası belirtilen öğrencinin işlediği iddia edilen fiil hakkında soruşturma yapmakla görevlendirilmiş bulunmaktasınız. Disiplin soruşturmasını yaparak, soruşturma raporunuzu süresi içinde dekanlığa teslim etmenizi rica ederim.

.....
Disiplin Amiri

Ek: 1 adet dilekçe ve 1 adet tutanak

(ÖRNEK 3)

TUTANAK

(Soruşturmacının veya Komisyonun yapacağı işlerle ilgili)

Rektörlük Makamınıntarih ve sayılı emrine dayanarak tarihinde odasında toplanıldı ve soruşturma emrinde adı geçen sanıkhakkındaki disiplin soruşturması başlatıldı.

Soruşturma süresince yazı işlerini yürütmek üzere oğlu/kızı 'den olma yılıdoğumlu yeminli katip olarak görevlendirilmiş ve duyduklarını bildiklerini kimseye söylemeyeceğine dair yemin ettirildi. (Not: Katip görevlendirmek isteğe bağlıdır).

Yapılan bu oturum ile hakkında disiplin soruşturması açılan sanığa savunma yapmak üzere davetiye gönderilmesine, konu hakkında bilgisi olan tanıkların çağırılarak ifadelerinin alınmasına, sanığın daha önce herhangi bir disiplin cezası alıp-almadığının rektörlükten sorulmasına ve işbu tutanağın düzenlenmesine karar verildi.

Soruşturmacı (veya Komisyon)

imza

Yeminli Katip (varsa)

imza

(ÖRNEK 4)

EK SÜRE İSTEM YAZISI

... ÜNİVERSİTESİ ... DEKANLIĞI'NA

.....

İlgi: ... gün ve ... sayılı yazınız

İlgi yazı ile ... günü, saat ...'da ... yerde yapılan ... sınavında, ... numaralı ... isimli öğrencinin kopya çektiği iddiası ile öğrenci hakkında dekanlıkça disiplin soruşturması başlatılmıştır.

İlgi yazı ile soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım. (Ek süre talebinin gerekçesi, sözgelimi soruşturmanın arzettiği özellik ve güçlük; araya giren tatil vs.) nedeniyle soruşturmanın yasal süresi içinde bitirilmesi mümkün gözükmemektedir. Soruşturmanın tamamlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç vardır. .../.../... tarihine kadar ... günlük ek süre verilmesini,

Saygılarımla arz ederim. (Tarih)

.....

Soruşturmacı

(ÖRNEK 5)

SANIK DAVETİ

ANKARA

SAYIN : ...

Rektörlük Makamınıntarih ve sayılı emri ile hakkınızda soruşturma başlatıldı ve soruşturmayı yürütmekle görevlendirildim.

Tarafınıza isnat edilen suç: ...(saniğa isnat edilen suç saniğin kolaylıkla anlayıp savunmasını yapabileceği nitelikte açıklıkta yazılmalıdır).....

Soruşturmaya esas olmak üzere hakkınızda soruşturma açılmasına sebep olan konu hakkında Disiplin yönetmeliğinin 24. maddesi uyarınca savunma hakkınız bulunmaktadır.

Bu çağrıyı tebliğden sonraki yedi gün (Kamu görevlilerinde süre en az yedi gün, öğrencilerde süre en az üç gün olmalıdır. Sanık verilen sürede savunmasını hazırlayamadığını söylerse saniğa ek süre verilmelidir) içinde savunmanızı sözlü veya yazılı olarak vermek üzereodasına gelmeniz gerekir.

Savunmanızı belirtilen sürede yapmadığınız takdirde savunma hakkınızdan vazgeçmiş sayılacağınızı ve gereğini rica ederiz.

Soruşturmacı imza

(ÖRNEK 5)

SAVUNMA İSTEM YAZISI

Yer ve Tarih

Sayın (öğrenci),

İlgi: ... makamının ... gün ve ... sayılı yazısı

İlgi yazı ile ... günü, saat ...'da ... yerde yapılan ... sınavında kopya çektiğiniz iddiası ile hakkınızda dekanlıkça disiplin soruşturması başlatılmıştır.

İlgi yazı ile soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım. Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin 16. maddesi uyarınca savunma hakkınız bulunmaktadır.

Olayla ilgili olarak savunmanızı yapmak üzere ... günü saat ...'da ... yerde hazır bulunmanız (verilen süre 3 günden az olmamalıdır); çağrıya özürsüz olduğunuz halde uymadığınız veya özrünüzü zamanında bildirmediğiniz takdirde, savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağınız ve hakkınızda mevcut delillere göre soruşturma raporu düzenleneceği hususu önemle bildirilir.

.....
Soruşturmacı

(ÖRNEK 6)

TEBELLÜĞ BELGESİ

(Tebliğatın elden yapılması halinde)

TEBELLÜĞ BELGESİ

Rektörlük Makamınıntarih ve sayılı emri ile sanık hakkında başlatılan soruşturma kapsamındakonulu ve ... sayfadaki oluşan evrakı tarihinde elden tebellüğ ettim.

TEBLİĞ EDEN :

Ad, soyad, unvan

İmza :

TEBELLÜĞ EDEN

Ad, soyad, unvan

İmza :

SANIK SAVUNMA TUTANAĞI

.....filini işlemekten dolayı Yükseköğretim Kurumları Yönetici,
Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği uyarınca savunma yapmak üzere davet edilen sanık
..... , tarihinde, odasında huzura alındı.

Sanık; oğlu/kızı, doğma, doğumlu,
..... adresinde oturur, çalışır (öğrencidir).

Saniğin savunma yapmaya mani hali olmadığı tespit edilmiştir. Saniğe savunma yapıp
yapmayacağı sorulmuş, sanık savunma yapacağını belirtmiştir.

Soruşturmacı tarafından soruşturma konusu anlatılarak saniğin savunmasına geçilmiştir.

Soru ;

Cevap ;

İşbu sanık savunması saniğe okutulmuş ve doğruluğunu imzası ile tasdik etmiştir.

Soruşturmacı (veya komisyon)

Sanık

Yeminli Katip (varsa)

imza

imza

imza

NOT: Sanık isterse önceden hazırladığı yazılı savunmasını sunmakla yetinebilir. Fakat bu
durumda, soru cevap kısmına "sanık önceden hazırlamış olduğu yazılı savunmasını ibraz etmiş ve bu
yazılı savunma ile yetineceğini belirtmiştir" yazılarak bu durum saniğe imza ettirilir. Burada saniğe
"yazılı olarak sunduğunuz savunmanıza eklemek istediği" bir husus olup olmadığı sorulur.

SAVUNMA TUTANAĞI

SORUŞTURMACI : (soruşturmacının adı, soyadı, görevi)

SAVUNMA YAPAN : Öğrenci

Kimlik bilgileri:

Adresi:

DİSİPLİN SUÇU : (Disiplin soruşturmasının konusu olan ve disiplin suçu oluşturan fiilin ayrıntılı açıklaması)

SAVUNMA TARİHİ VE YERİ : ... gün, saat ...'de, ... yerde

SAVUNMAYI YAZAN : Yeminli Katip (adı-soyadı, görevi)

YEMİNİN ŞEKLİ : Katip'e usulü dairesinde yemini ettirildi. Öğrenci'ye yemin ettirilmedi.

SAVUNMA

Soru1 : Disiplin soruşturmasının konusu olan ve disiplin suçu oluşturan eylem öğrenciye anlatıldı. Disiplin soruşturması konusu olayla ilgili olarak bildiklerini anlatması istendi.

Cevap 1 :

Soru 2 :

Cevap 2 :

Olayla ilgili başka bir söyleyeceği olup olmadığı soruldu.

Başka bir söyleyeceğim yoktur dedi. Okundu, imzası alındı. (Tarih)

.....
Öğrenci

.....
Yeminli Katip

.....
Soruşturmacı

(ÖRNEK 8)

TANIK DAVETİ

SAYIN : ...

Rektörlük Makamınıntarih ve sayılı emri ile sanık hakkında disiplin soruşturması başlatıldı ve soruşturmayı yürütmekle görevlendirildim.

Saniğa isnat edilen suç:(saniğa isnat edilen suç tanığın kolaylıkla anlayıp tanıklığını yapabileceği nitelikte açıklıkta yazılmalıdır)

Olayla ilgili olarak tanıklığınıza başvurulması gerekmektedir.

Tanıklığınızı yapmak üzere en geç tarihine kadarodasında hazır bulunmanızı rica ederiz.

Soruşturmacı imza

(ÖRNEK 8)

TANIK İFADE İSTEM YAZISI

Yer ve Tarih

Sayın (tanık),

İlgi: ... makamının ... gün ve ... sayılı yazısı

... günü, saat ...'da ... yerde yapılan ... sınavında, ... numaralı ... isimli öğrencinin kopya çektiği iddiası ile tarafınızca düzenlenen tutanak üzerine ilgi yazı ile öğrenci hakkında dekanlıkça disiplin soruşturması başlatılmıştır. İlgi yazı ile soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

Olayla ilgili olarak ifade vermek üzere ... günü saat ...'da ... yerde hazır bulunmanız gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

.....

Soruşturmacı

TANIK İFADE TUTANAĞI

Sanık hakkında başlatılan disiplin soruşturması çerçevesinde tanık olarak bilgisine başvurulmak üzere davet edilen'ın tarihinde saat; 'da odasına gelmesi üzerine ilgili huzura alınmıştır.

Tanık, oğlu/kızı'den doğma, doğumlu, halen; adresinde oturur, çalışır (öğrencidir). Tanıklık yapmaya mani hali yoktur.

Soruşturmacı tarafından soruşturma konusu anlatılarak yemin ettirileceği bildirilmiştir. Hazır bulunanlar ayağa kalkarak "bir şey saklamaksızın ve bir şey katmaksızın kimseden korkmayarak bir tesire kapılmayarak bildiğimi namusum ve vicdanım üzerine dosdoğru söyleyeceğime yemin ederim" şeklindeki metin, soruşturmacı tarafından okunmuş ve tanık tarafından yüksek sesle tekrar edilmiştir.

Tanığın olay hakkındaki ifadesine geçilmiştir.

Soru- ; Cevap- ;

Soru- ;

Cevap- ;

Soru- ;

Cevap- ;

Soru- ; Bunlara ilave edeceğiniz başka bir şey var mı ?

Cevap- ; Bildiklerim bu kadardır, ekleyeceğim bir şey yoktur.

İşbu tanık ifadesi tanığa okutulmuş ve tanık doğruluğunu imzası ile tasdik etmiştir.

Soruşturmacı (veya komisyon)	Tanık	varsa Yeminli Katip
imza	imza	imza

NOT: Tanık isterse önceden hazırladığı yazılı ifadesini sunmakla yetinebilir. Fakat bu durumda, soru cevap kısmına "tanık önceden hazırlamış olduğu yazılı ifadesini ibraz etmiş ve bu yazılı ifadesi ile yetineceğini belirtmiştir" yazılarak bu durum tanığa imza ettirilir. Burada tanığa "yazılı olarak sunduğunuz ifadenize eklemek istediği" bir husus olup olmadığı sorulur.

TANIK İFADE TUTANAĞI

SORUŞTURMACI : (soruşturmacının adı, soyadı, görevi)

İFADE VEREN : Tanık

Kimlik Bilgileri:

Görevi:

Adresi:

İFADE KONUSU : (öğrencinin işlediği iddia edilen, disiplin soruşturmasının konusu olan ve disiplin suçu oluşturan fiil nedeniyle tanık ifadesinin alınması)

İFADE TARİHİ VE YERİ : ... gün, saat ...'de, ... yerde

İFADEYİ YAZAN : Yeminli Katip (adı-soyadı, görevi)

YEMİNİN ŞEKLİ : Katip ... ve ifade veren tanık ...'a usulü dairesinde yemin ettirildi.

İFADE

Soru1 : Disiplin soruşturmasının konusu olan ve disiplin suçu oluşturan eylem tanığa anlatıldı. Disiplin soruşturması konusu olayla ilgili olarak bildiklerini anlatması istendi.

Cevap 1 :

Soru 2 :

Cevap 2 :

Olayla ilgili başka bir söyleyeceği olup olmadığı soruldu.

Başka bir söyleyeceğim yoktur dedi. Okundu, imzası alındı. (Tarih)

.....

Tanık

.....

Yeminli Katip

.....

Soruşturmacı

SİCİL ÖZETİ VE BELGE İSTEME

(ÖRNEK 10)

... ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE

ANKARA

Rektörlüğünüzüntarih ve sayılı emri ile sanıkhakkında soruşturma başlatıldı ve soruşturmayı yürütmekle görevlendirildim.

Soruşturmaya esas olmak üzere sanık'nın daha önce herhangi bir disiplin cezası alıp almadığının tarafımıza bildirilmesini arz ederim.

Soruşturmacı

imza

(ÖRNEK 10)

TC

... ÜNİVERSİTESİ

...FAKÜLTESİ ÖĞRENCİ İŞLERİ'NE

.....

İlgi: ... makamının ... gün ve ... sayılı yazısı

İlgi yazı ile ... günü, saat ...'da ... yerde yapılan ... sınavında, ... numaralı ... isimli öğrencinin kopya çektiği iddiası ile öğrenci hakkında dekanlıkça disiplin soruşturması başlatılmıştır. İlgi yazı ile soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

Soruşturma kapsamında öğrencinin sicil özetinin ve daha önce herhangi bir disiplin cezası alıp almadığının ivedilikle gönderilmesini;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim. (tarih)

.....

Soruşturmacı

SORUŞTURMA RAPORU

SORUŞTURMA EMRİNİ VEREN

MAKAM VE ONAY TARİHİ : Gazi Üniversitesi Rektörlük Makamının
... tarih ve ... sayılı yazısı.

SORUŞTURMAYA BAŞLAMA TARİHİ :

SORUŞTURMACI :

SORUŞTURAN : (adı, soyadı, kimliği, görevi)

SUÇUN KONUSU :

SORUŞTURMANIN SAFHALARI : (buraya soruşturma safhaları yazılacaktır.
Örneğin, soruşturma emri alınması ile soruşturmaya başlandı, tanıklar dinlendi, keşif yapıldı, ... delillere ulaşıldı, sanığın ifadesi alındı, vesaire.)

DELİLLER VE TANIK İFADELERİ : (tanık ifadeleri özet halinde)

SAVUNMA : (özet halinde)

İNCELEME VE DEĞERLENDİRME : (Sanıkların ve tanıkların ifadeleri ile mevcut ise belgeler birlikte değerlendirilerek sanıkların disiplin suçu işleyip işlemedikleri tartışılacak)

SONUÇ : Sanığın eylemi Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliğininmaddesindekifiiline uyduğu için sanıkya CEZASININ verilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

(veya) Sanığın eylemi Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliğininmaddesindekifiiline uymakla birlikte sanığın geçmiş yıllarda gösterdiği başarılar, iyi hali, duyduğu pişmanlık ve daha önce herhangi bir disiplin cezası almamış olması dikkate alınarak sanıkya bir alt ceza olan ve Yönetmeliğin maddesinde yer alan CEZASININ verilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

(veya) Sanığın eylemi Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliğinin herhangi bir hükmünü ihlal niteliği taşımadığından sanıkya ceza verilmemesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim

.....
soruşturmacı

.....
imza

SORUŞTURMA RAPORU

SORUŞTURMACI : (soruşturmacının adı, soyadı, görevi)
SORUŞTURMA ONAYI : ... makamının ... gün ve ...sayılı yazısı.
HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILAN ÖĞRENCİ:
Öğrenci'ye Ait Kimlik Bilgileri :
Numarası, Sınıfı :
Adresi :
Yükseköğretim Kurumuna Giriş Tarihi :
SUÇ KONUSU : (öğrenci'nin işlediği iddia edilen, disiplin soruşturmasının konusu olan ve disiplin suçu oluşturan eylemin ayrıntılı açıklaması)
SUÇ TARİHİ :
SORUŞTURMAYA BAŞLAMATARİHİ :
SORUŞTURMANIN SAFHALARI : (soruşturma süreci, soruşturma kapsamında yapılan işlemler madde madde yazılır)
DELİLLER : Soruşturma kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler (şanığın savunması, tanığın ifadesi vs.)
SAVUNMA ÖZETİ :
DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ :
SONUÇ :
Teklifimizdir.
Arz ederim. (Tarih)

Soruşturmacı

SORUŞTURMA DOSYASININ İADESİ

(ÖRNEK 12)

... ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE ANKARA

Rektörlüğünüzüntarih ve sayılı emrine dayanarak tarihinde başlatılan soruşturma tarihinde yönetmeliğe uygun olarak tamamlanmış olup soruşturma dosyası ektedir.

Ek: Soruşturma Dosyası (..... adet belgeden ve adet sayfadan ibarettir)

Soruşturmacı
imza .

(ÖRNEK 12)

... ÜNİVERSİTESİ ... DEKANLIĞI'NA

.....

İlgi: ... gün ve ... sayılı yazınız

İlgi yazı ile, ... günü, saat ...'da ... yerde yapılan ... sınavında, ... numaralı ... isimli öğrencinin kopya çektiği iddiası ile dekanlıkça başlatılan disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım. Öğrenci hakkında yapılan disiplin soruşturması neticesinde hazırlanan dosya ve soruşturma raporu ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. (tarih)

.....
Soruşturmacı

Ek: Soruşturma dosyası

DİZİ PUSULASI

Rektörlüğünüzüntarih ve sayılı emrine dayanarak Tarihinde başlatılan soruşturma Tarihinde yönetmeliğe uygun olarak tamamlanmış olup dizi pusulası şöyledir:

<u>sıra</u>	<u>tarih</u>	<u>sayfa sayısı</u>	<u>belge</u>
1-	1	Rektörlüğün soruşturma emri yazısı
2-	1	Soruşturma tutanağı
3-		..	Tanık'nın ifadesi
4-	Sanık'nın savunması
5-		
6 -		
7-	...	4	Soruşturma yazısı

toplam 7 belge ve 23 sayfadır.

soruşturmacı
imza .

SORUŞTURMA DOSYASI DİZİ PUSULASI

1. Disiplin suçu işlendiğini bildiren tutanak, dilekçe vs.
2. Disiplin amirinin ... gün ve ... sayılı soruşturma onayı ve soruşturmacı tayin yazısı.
3. Ek süre istem yazısı
4. Disiplin amirinin ek süre talebine ilişkin yazısı
5. Soruşturmacının ... tarihli "öğrenci" ye savunma istem yazısı
6. Soruşturmacının ... tarihli "tanık" a ifade istem yazısı
7. Soruşturmacının Yükseköğretim kurumlarından ... tarihli "Sicil Özeti ve Belge" isteme yazısı
8. ... tarihli bilirkişi incelemesi yaptırılmasına ilişkin istem yazısı
9. ... tarihli, ... tarihinde ... yerde keşif yapılacağı ve keşif sırasında hazır bulunması istenen kişilere gönderilen yazı suretleri
- 10.(Öğrenci)'nin ... tarihli savunma tutanağı
- 11.(Tanık)'ın ... tarihli ifade tutanağı
- 12.Yükseköğretim kurumlarının ... gün ve ... sayılı sicil özeti ekli yazısı
13. Bilirkişi raporu
14. Keşif tutanağı
15. Soruşturma raporu.

Teslim Eden
Soruşturmacı

Teslim Alan
Disiplin Amiri

Teslim Tarihi
... / ... / ...

SORUŐTURULAN ÖĞRENCİ HAKKINDA TEDBİR TALEBİ

(ÖRNEK 14)

... ÜNİVERSİTESİ ... DEKANLIĞI'NA

.....

İlgi: ... gün ve ... sayılı yazınız

İlgi yazı ile ... numaralı, ... isimli öğrenci hakkında dil, ırk, din ve mezhep açısından kutuplaşmalara yol açıcı faaliyetlerde bulunduğu iddiası ile dekanlıkça disiplin soruşturması başlatılmıştır.

İlgi yazı ile soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım. ... nedeniyle (fiilin niteliği, öğrencinin bu faaliyetine devam etmesi vs.) öğrencinin yükseköğretim kurumu binalarına girmesinin yasaklanması zarureti hasıl olmuştur.

Saygılarımla arz ederim. (Tarih)

.....

Soruşturmacı